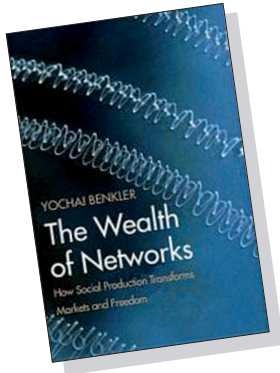

boek

The Wealth of Networks – How Social Production Transforms Markets and Freedom

Yochai Benkler is als hoogleraar aan Yale al geruime tijd bezig met een groot thema. Hij bestudeert ontwikkelingen als open source, Wikipedia en peer-to-peer en kijkt ook naar de lotgevallen in de muziek- en filmindustrie. Volgens hem zijn we getuige van de opkomst van een nieuwe productiemethode, die fundamenteel afwijkt van wat wij sinds de industriële revolutie kennen. Niet voor niets is de titel van zijn boek een knipoog naar het beroemde werk van Adam Smith, *The Wealth of Nations*. Al eeuwen werken we volgens een schema dat leveranciers iets maken en distribueren en dat klanten het kopen en gebruiken. Benkler stelt dat er naast deze traditionele industriële organisatie een 'networked information economy' is ontstaan: een sociale productievorm voor informatie- en cultuurproducten, waarbij het maken en het gebruiken door elkaar heenlopen.

Maar Benkler beperkt zich niet tot de economie. Hij wijst erop dat mensen in deze internettijd meer vrijheden hebben (en nog zullen krijgen) en dat zij zich langzaam afwenden van traditionele kanalen van informatie, cultuur en politiek, bijvoorbeeld de massamedia. Hij wijst op de vele internetsites waar mensen informatie, foto's, filmpjes, meningen en dergelijke publiceren en reageren op wat anderen hebben ingebracht. Ook hier is er geen duidelijk onderscheid meer tussen de rollen van publicist en consument.

Benkler kiest in zijn boek niet de gemakkelijkste weg: hij onderzoekt bijna alle denkbare invalshoeken van het fenomeen en speelt daardoor leentjebuur bij vele wetenschappelijke disciplines. Dat is gevaarlijk, omdat je als wetenschapper – in dit geval jurist – niet thuis kunt zijn op al die aanpalende wetenschapsterreinen en dus al gauw concepten verkeerd kunt interpreteren. Dat is bij Benkler echter zeker niet het geval. Hij is ongelofelijk scherp en heeft veel gevoel voor detail. Het enige dat tegen zijn werk in te brengen is, is dat hij nogal selectief is in het uitpikken en toelichten van theorieën die passen in zijn grote verhaal en andere theorieën buiten beschouwing laat. Daardoor komt het geheel sterk gedreven over.

Tegenover Benklers betoog dat er voorbeelden zijn, zoals dat van Wikipedia, waarbij het maken van een encyclopedie 'verhuist' van de economie naar de samenleving, zijn er ook voorbeelden te zien waar maatschappelijke activiteiten juist naar de economie verhuizen, zoals kinderopvang en andere (traditionele) gezinstaken. Die laatste beweging ziet Benkler niet en die past ook niet in zijn betoog. Het is voor de lezer een uitdaging te proberen die andere beweging ook eens te verklaren.

Door zijn gedrevenheid plaatst Benkler zich in een groep moderne wetenschappers die een duidelijke missie hebben. Zij zijn ervan overtuigd dat internet een aantal onomkeerbare maatschappelijke processen op gang heeft gebracht die grote gevolgen hebben, niet alleen voor de economie, maar ook voor de wetgeving. Voor hen staan wetten niet vast. Ze moeten juist worden aangepast om recht te doen aan innovatie. En dat is een verademing.

Het auteursrecht, dat – in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden – bedoeld is om *uitgevers* marktbescherming te geven, heeft het in hun werk zwaar te verduren. Daarmee maken zij zich niet populair in de hoeken van de samenleving waar momenteel sterk gelobbyd wordt voor handhaving van de wet. Wie over die lobby ook zijn twijfels heeft, *moet* dit boek van Benkler lezen.

Overigens is de auteur erg consequent: u kunt zijn boek bestellen in de winkel of bij Amazon.com, maar het is ook gratis te downloaden van internet (www.benkler.org).

Yochai Benkler
*The Wealth of Networks: How Social Production
Transforms Markets and Freedom*
2006, Yochai Benkler
528 pagina's

Marcel Creemers

is zelfstandig adviseur en hoogleraar aan de Nyenrode Business Universiteit en de Vrije Universiteit Amsterdam. E-mail: marcel@transacsysconsult.com.